

Fredagsprat med Statsforvalteren

Hanne Reitan Øksnes, underdirektør

Sabrina Hammer, jurist

Grethe Lindseth, sosionom

Daniel Bergamelli, jurist

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

31.03.2023

Kommunebrevet – noen viktige poeng

- Formålet med sosialtjenesteloven, det siste sikkerhetsnettet, fange opp hjelpebehov som ikke dekkes av andre tjenester og ordninger
- Levekår – kommunene har vidt skjønnsrom, rett og plikt til skjønnsutøvelse: spesielt viktig i dagens situasjon.
 - Langtidsmottakere
 - Dimensjonering av tjenesten økonomisk råd og veiledning
- Tilgjengelighet – begrensninger i åpningstiden: begrunne at tilgjengeligheten likevel er forsvarlig. Kommunen må da på annen måte sikre at brukere får ivaretatt sitt hjelpebehov.
 - Særlig ansvar for at de kommunale tjenestene er tilgjengelige i et omfang og på en måte som sikrer alle tjenestemottakere forsvarlige tjenester
 - Plikt til å gjøre en konkret vurdering av tilgjengelighet der man også ser hen til hvordan brukere med akutt behov skal få kontakt og hjelp til rett tid

Kommunebrevet – noen viktige poeng

- Barneperspektivet:
 - NAV skal være spesielt oppmerksom på forhold som er av betydning for oppvekstvilkår for barn og unge – herunder betydningen av en stabil bosisusjon
 - kartlegging av barn/etterspørre barns materielle behov – omfang
 - Plikten til å ivareta barneperspektivet berører alle ansatte i NAV – og gjelder også i den arbeidsrettede oppfølgingen
 - NAV viktig rolle i tverrsektorielt samarbeid for utsatte barn og unge
- Betydningen av internkontroll – anbefaler at kommunene gjennomgår internkontrollsystemet sitt med sikte på å sikre tilstrekkelig kvalitet i tjenestene
- God utnyttelse av Kvalifiseringsprogrammet
 - Arbeid med KVP, og hvordan KVP inngår i arbeid med ungdomsgaranti tema i partnerskapet

Hva er nytt siden sist?

1. Overordnet: Av.dir ønsker oppdatert kunnskapsgrunnlag om de sosiale tjenestene
2. Tilskuddsmidlene til utviklingsprosjekter for de sosiale tjenestene er nå fordelt til kommuner/NAV-kontor i Trøndelag

Hva er nytt siden sist?

Nye tolkningsuttalelser om:

- Barnetrygd
- Depositum
- Kontantstøtte
- Lovlig opphold (EØS-borger)
- Samtykke
- Vilkår i Digisos

[Samleside for tolkningsuttalelser](#)

• Barneperspektivet i NAV

NAV ER VIKTIG FOR BARN OG UNGE!

- Barneperspektivet i NAV:
 - Å ta særlige hensyn til barn og unges behov i alle vurderinger som omfatter tjenestemottakere med barn og ivareta barns rettigheter etter Barnekonvensjonen
 - Å være oppmerksom på om de voksnes situasjon kan påvirke barn og unge på en negativ måte
 - Sørgje for at barn, unge og deres familier får den hjelp og oppfølging de har behov og krav på – helhetlige og koordinerte tjenester

• Foto: www.Pixbay.com

Barneperspektivet i NAV

- Grunnloven § 104
- Barnekonvensjonen art. 3 og 12
- Sosialtjenesteloven § 1 og § 4
- Rundskriv H35-00
- Ny veileder om økonomisk stønad
- Landsomfattende tilsyn 2022-2023

Mål og hovedprioriteringer

Plikten til å ivareta barneperspektivet berører alle ansatte i NAV, uavhengig av ansettelsesforhold eller lovverk som regulerer arbeidet. NAV Fylke/Region må bidra med å øke kunnskap om, og forståelsen for, at oppmerksomhet om barnas situasjon når man følger opp foresatte er en plikt også i den arbeidsrettede oppfølgingen.

Mål- og disponeringsbrev 2023 til NAV Fylke/Region

Målsettingen er tidlig innsats og forebygging ved å fange opp, avverge og avhjelpe vanskelige livssituasjoner for barn og unge som lever i utsatte familier. Dette innebærer at NAV-kontoret i oppfølging av foreldrene skal kartlegge og dokumentere barnas situasjon, og iverksette tiltak når det er nødvendig.

Nasjonale mål og hovedprioriteringer for de sosiale tjenestene i arbeids- og velferdsforvaltningen i 2023

Månedens tema: Kartlegging av barns behov i klagesaker

Krav til kartlegging av barns behov

Hvordan kartlegge:

- Innhenting av opplysninger
- Identifisering av hjelpebehov
- Barnas synspunkter

Hva skal kartlegges:

- Kartlegging av familiens behov
- Barnas særskilte behov og situasjon

Synliggjøring i saksdokumenter

- Begrunnelse i vedtak
- Journalnotat

Omfanget av kartleggingen vurderes ut fra familiens situasjon og omfanget av hjelpebehovet

Hva ser vi etter? Hvordan kartlegge

Innhenting av opplysninger

- Er opplysningene innhentet muntlig eller skriftlig (eller begge deler)?
- Er det gjennomført en eller flere kartleggingsamtaler?

Identifisering av hjelpebehov

- Har NAV-kontoret (på selvstendig grunnlag) identifisert familiens og barnas hjelpebehov?

Barnas synspunkter

- Har NAV-kontoret innhentet (eller forsøkt å innhente) barnas synspunkter i saken?

Hva ser vi etter? Hva skal kartlegges

Kartlegging av familiens behov

- Er det foretatt en helhetlig kartlegging av familiens situasjon?
- Er behovene til hvert enkelt familiemedlem undersøkt?

Barnas særskilte behov og situasjon

- Har NAV-kontoret kartlagt forholdene som nevnt i liste fra Helsetilsynet ([veileder til Landsomfattende tilsyn 2023-2024](#)).

- Antall barn og alder
- Sosial- og helsesituasjon – psykisk og fysisk
- Bosituasjon (eie/leie, antall rom, standard, beliggenhet og andre relevante forhold)
- Overgangs- og etableringsfase
- Omsorgssituasjon – samvær
- Familiens nettverk
- Kontakt med andre deler av kommunen/andre sektorer
- SFO/AKS/barnehage/annen barnepass
- Barnas skolesituasjon
- Fritidsaktiviteter
- Behov for utstyr (eks. PC og mobiltelefon) og klær
- Internettilgang og mobilabonnement
- Andre særlige behov (eks. bil)

Hva ser vi etter?

Synliggjøring i saksdokumenter

Begrunnelse i vedtak

- Viser vedtaket hvilke faktiske forhold ved familien og barna som har vært avgjørende i saken?

Journalnotat

- Er familiens og barnas situasjon tilstrekkelig undersøkt?
- Dersom det mangler opplysninger i saken, er det skrevet journalnotat som viser hvorfor det ikke er undersøkt? F.eks. at foreldrene ikke ønsker samtale eller å gi opplysninger om barna.

Viser saksdokumentene samlet sett at familien og det enkelte barns behov er tilstrekkelig undersøkt (og vurdert)?

Omfanget av kartleggingen

Hva som skal kartlegges vil avhenge av familiens situasjon og omfanget av hjelpebehovet:

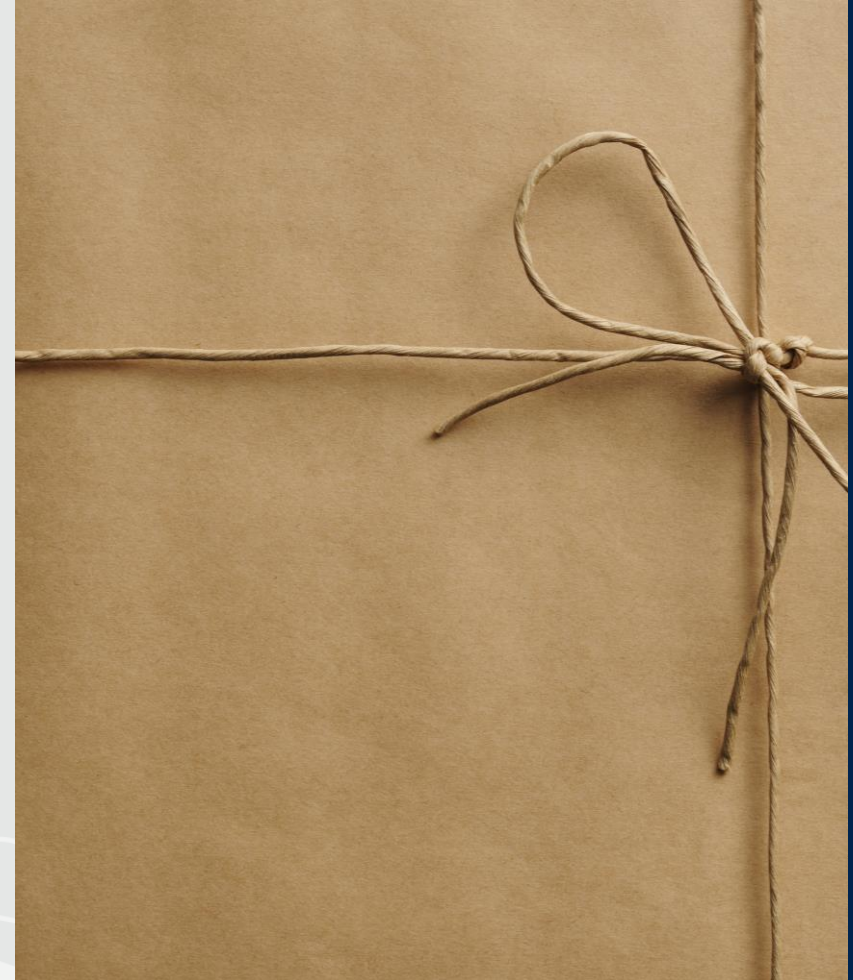
- Hva det søkes om stønad til
- Førstegangssøkere
- Løpende hjelpebehov
- Akutte saker
- Kortvarige hjelpebehov
- Behov over lengre tid

Behandling av klagesaker

NAV skal:

- Oversende alle saksdokumenter som har betydning for avgjørelsen i klagesaken.
- Dette vil eksempelvis være journalnotat som viser:
 - En grundigere førstegangskartlegging.
 - Løpende kartleggingssamtaler.
 - Samtalereferat eller skriftlig dialog
 - At NAV har forsøkt å innhente opplysninger fra familien.
 - At foreldrene ikke ønsker å gi opplysninger om barna.

Behandling av klagesaker

Statsforvalteren skal:

- Kontrollere at saken har nødvendige opplysninger om familiens og barnas situasjon.
- Dersom mangler ved kartlegging har hatt betydning for avgjørelsen, vil vi som hovedregel oppheve saken og sende den tilbake til NAV-kontoret for ny behandling.

Ny praksis iverksettes fra 15. mai 2023.

Tips til internkontroll

Hvordan kartlegge? Har vi rutiner eller fast praksis for:

- ✓ Når kartleggingssamtaler skal gjennomføres? (førstegangssamtale/jevnlige samtaler)
- ✓ Hvor kartleggingssamtalene skal gjennomføres? (kontoret, telefon eller hjemmebesøk)
- ✓ Hvordan vi snakker med foreldre om barns behov?

Hva skal kartlegges? Har vi rutiner eller fast praksis for:

- ✓ Hva vi spør barnefamilier om når de søker om sosiale tjenester (spør vi om det samme)?
- ✓ Eventuelt: Å bruke kartleggingsverktøy (f.eks. kartleggingsskjema)?

Synliggjøring i saksdokumenter

- ✓ Viser vedtakene våre hvilke faktiske forhold ved familien og barna som har vært avgjørende i saken?
- ✓ Viser journalnotatene våre at familien og barnas situasjon er tilstrekkelig undersøkt?

Noen hjelpespørsmål helt til slutt:

- Hva vurderer dere er nødvendig å kartlegge i saken (hvorfor/hvorfor ikke?)
- På hvilken måte har dere kartlagt eller forsøkt å kartlegge familien?
- Hva gjør dere med opplysningene dere får (behov for økonomisk stønad, oppfølging eller samarbeid med andre?)

Brev fra Barneombudet

16.02.2023 | Aktuelt

NAV må vurdere hensynet til barnets beste når familier ber om hjelp

Les mer →

Barneombudet:

- oppfordrer Arbeids- og velferdsdirektoratet til å utarbeide en normativ veileder for hvordan barneperspektivet i NAV skal anvendes i praksis.
- mener at formålet med veiledningen må være at saksbehandlingsreglene som følger av Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen, herunder hensynet til barnets beste og barnets rett til å bli hørt, stadfestes og konkretiseres.
- [Lenke til brevet på barneombudet.no](https://barneombudet.no)

Brev fra Arbeids- og velferdsdirektoratet

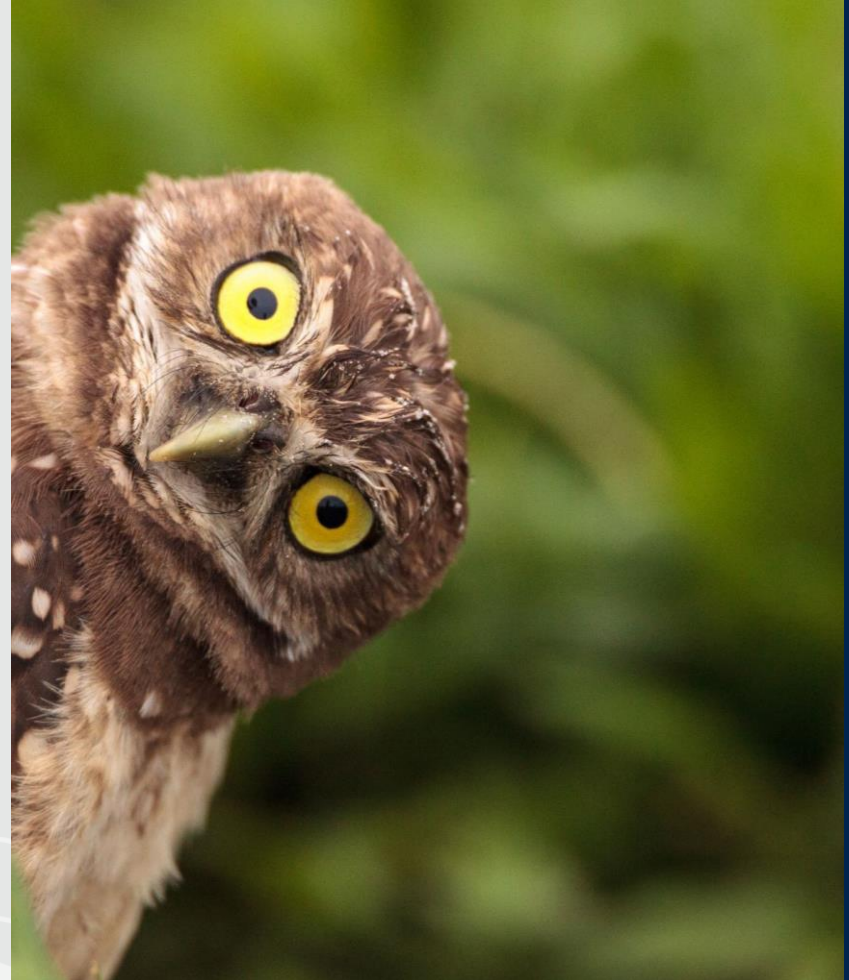

Arbeids- og velferdsdirektoratet:

- Tar ombudets oppfordring om å utarbeide normativ veiledning for hvordan barneperspektivet skal anvendes i NAV sin praksis, der reglene i Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon stadfestes og konkretiseres.
- Legger opp til at veiledningen skal omfatte både sosialtjenesteområdet og den statlige forvaltningen.

Spørsmål og svar om sosiale tjenester

Neste fredagsprat

Når?	Fredag 28. april kl. 12:00–13:00
Foreløpig tema	Depositum

En oppdatert oversikt finner du på [nettsidene våre for fredagspraten](#). Der legger vi også ut denne presentasjonen etter møtet.

Har du spørsmål til temaet, forslag til andre tema eller andre spørsmål om sosiale tjenester? Send oss gjerne en [e-post](#)!